

BİR İNSAN HAQQINDA HEKAYƏT

Yaradıcılığını diqqətlə izlədiyim, imzası yarım əsr dövrü mətbuatda görünən, təcrübəli publisist, əməkdar jurnalist Həmzə Vəliməmmədovun xatirə ədəbiyyatı seriyasından "Qismət deyilmiş qocalıq sənə" kitabı "Apostrof" nəşriyyatı tərəfindən oxuculara təqdim olunmuşdur.

Ötən ilin sonuna yaxın mənə bağışlanan kitab dəyərli hədiyyədir. Əsərə ulu öndər Heydər Əliyevin məktəb və müəllim haqqında kəlamlarından biri epigrafla seçilmişdir. Sənədli povest işıqlı ziyalı, Lərik ictimaiyyətində yetərincə tanınmış pədaqoq mərhum Soltanağa Hacıağa oğlu Mirzəyevin şəərəfli ömür yoluna həsr olunmuşdur. Əsərin uğurlu alınmasının səbəblərindən biri müəllifin öz qəhrəmanını yaxından tanımasıdır. Onlar altmışıncı illərdə Lənkəran Pədaqoji Məktəbində təhsil almış, yaxın dost olmuşlar. İkinci uğurlu cəhət müəllifin həm də təcrübəli pədaqoq olması, məktəbşünaslığı, müasir dərəcə verilən tələbləri bilməsidir.

Kitab oxucuya Soltanağa Mirzəyevin uşaqlıq və gənclik illərini sadə dildə təqdim edir, boyabaşa çatdığı Buruq kəndinin füsunkar təbiətinin təsiri ilə sanki bir tablo yaradır. Soltanağa müəllimin atası İkinci Cahan savaşında döyüşlərdə həlak olmuş, beş azyaşlı uşağını babası və anası böyütmüşdür.

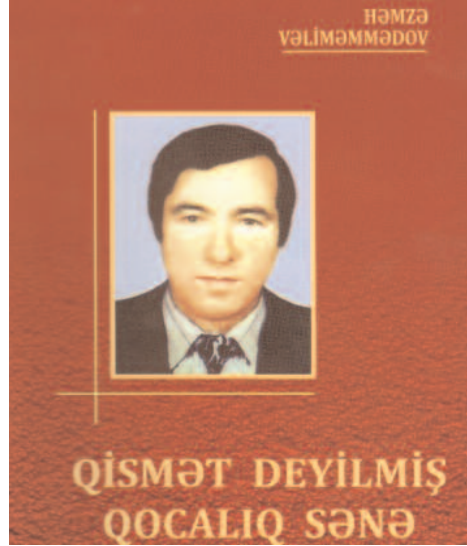
Orta məktəbi uğurla bitirən Soltanağa Mirzəyevin ailə vəziyyəti instituta daxil olmağa imkan vermir, texnikumda oxumalı olur. Fəal tələbə müəllimlərin diqqətini cəlb edir. Müsəbiqələrə göndərilir, diplomla qayıdır. Bu barədə tələbə dostu Ağabəy Vəliyevin kitabındakı xatirəsindən oxuyuruq: "Bir partada otururduq, ya-təqzanada bir yerdə qalırdıq. Həyat tarixçəmiz də oxşar idi, atasız böyümüşdük. Təqaüdlə və evdən göndərilən ərzaqla birtəhər dolanırdıq. O, əlaçlı tələbəydi. Mən də ona baxıb yaxşı oxumağa çalışırdım. Müəllimlik fəaliyyətimdə uğurlarıma görə mərhum dostuma borcluyam".

Kitabda Soltanağa müəllimin ictimai fəaliyyəti, ailə həyatı dolğun əksini tapmışdır. O, xoşbəxt ata idi. Ömür-gün yoldaşı Solmaz xanım ilə ev-əşik qurmuşdular, 11 övladları dünyaya gəlmişdi. "Ümidləri doğuran övladlar" fəslindən görüldüyü kimi, bu övladlar atasız böyüsələr də, oxuyub ali təhsil alıblar. Çalışdıqları kollektivlərdən xoş soraqları gəlir, el-obada sevilirlər. Kitabı oxuyarkən elə bil bir müəllim ömrü haqqında sənədli filmə baxırsan. Müəllifin zəngin həyat təcrübəsi, Soltanağa müəllimin kamil bir insan olması əsərin hər bir sətrində duyulur.

Əmək fəaliyyətinə rayonda tanınmış ziyalı, əməkdar müəllim Surxay Əsədovun məktəbində başlayan Soltanağa Mirzəyev burada təcrübə qazanır, məktəbşünaslığı dərindən öyrənir, ali məktəbə hazırlaşır. Arzusu gerçəkləşir,

Azərbaycan Dövlət Universitetinin tarix fakültəsini qiyabi bitirir. Onun təşəbbüsü ilə doğma kəndində natamam orta məktəb açılır, yeni bina tikilir. O, bu təhsil müəssisəsinin kollektivinə ömrünün sonuna kimi rəhbərlik edir.

Povestdə Soltanağa Mirzəyevin ictimai fəaliyyətinə geniş yer verilmişdir. Yaşadığı ərazinin ağsaqqalı kimi şənlilik məclislərində başda görürük. Kəndə yol çəkdirir, təzə evə köçənlərə xeyir-dua verir, ali məktəblərə və texnikumlara

qəbul olunanları birinci təbrik eləyir, dünyaya gələn körpələrin adqoyma mərasimlərinə gedir. Kitabda Soltanağa Mirzəyevin xeyirxahlığından da söhbət açılır. "Əl tutmaq Əlidən qalıb" el məsəli onun həyat kredosuna çevrilir. Şəxsi vəsaiti hesabına kəndin içməli suya olan ehtiyacı artezian quyu qazdırmaqla ödənilir. Tələbələrə imkan daxilində kömək edir. Abidələrin bərpa-sına, məzarlığın qaydaya salınmasına yardımçı olur. Müəllif kitabda Soltanağa müəllimin dərəcə dediyi, hazırda respublikamızın elm və təhsil ocaqlarında çalışan alimlərin, təbiblərin, iş adamlarının xatirələrinə yer vermiş, arxiv sənədlərindən, şəkillərdən, illüstrasiyalardan istifadə etmişdir. Soltanağa müəllim 49 qış, 49 bahar yaşasa da el-obası üçün çox iş görmüşdür. Ömrünün qaynar çağında dünyadan köçmüşdür. Elə buna görə müəllif kitabın adını "Qismət deyilmiş qocalıq sənə" qoymuşdur.

Həmzə müəllim mənə bağışladığı kitabın titul səhifəsində yazıb: "Qələm və ehtiram sahibi Elxan müəllimə səmimi arzularla". İstərdim ki, müəllifin bu seriyadan hər əsəri oxucunun stolüstü kitabına çevrilsin.

Elxan Ağayev,
Lərik rayonu